

Martini z roku 1903, 4 válce, 4 l, vyjel po kolejišti zubatky na Rocher de Naye přes 2000 m n. m.

Sbírka Charlese Renauda

Oblast Neuenburského jezera je proslavená světoznámými značkami kvalitních hodinek. Jaké překvapení ale čekalo na břehu jezera, v nízké, nenápadné budově, obklopené velkorysým parkem? Pan Charles Renaud vydělal velké jmění jako soukromý bankéř v Bazileji. V Cartailodu si uložil sbírku exkluzivních veteránů 60 značek z devíti zemí. Přes 120 raritek, vesměs odkoupených z první ruky, lze obdivovat ze všech stran, bez provazů a zábradlí. Samozřejmě že se počítá s ohleduplností a disciplínou návštěvníků.

K inventáři

Je úchvatné vidět na jednom místě vozy Isotta Fraschini, Hispano Suiza, Talbot (GB i F), Aston, Duesenberg, Lorraine Dietrich, Minerva, Alvis, Bentley, Paccard, Marmon, Voisin, Horch, Cord nebo

španělský Pegaso, vedlejší produkt továrny na nákladáky. Z 102 měl silný motor, V8 se čtyřmi vačkovými hřídeli a desmodromicky řízenými ventily ve stylu formule I. Karoserie pro Pegaso stavěl Touring nebo Saoutschik. Samozřejmě že je

Největší de Dion Bouton všech dob je 5litrový vůz z r. 1905 se zákaznickou karoserií, chladič byl vyroben ve Vídni

Závodní vůz Panhard Levassor Typ Q, r. 1908 s velkoobsahovým motorem (10,5 l)

Bugatti T 46 s karoserií připomínající osmiválcový fiaker a Royale zároveň

tam zastoupeno i Ferrari, Maserati, Lamborghini, Mercedes nebo AC Cobra. Nechybí ani High-Speed z produkce bazilejského Petra Monteverdiho. Trochu z řady tančí poslední akvizice z r. 2003, milionový supersport Pagani – jen Porsche byste hledali zbytečně.

Nápadně velká je skupina výjimečných bugatek. Jedna z prvních vyrobených (1913) stojí poblíž ohromné, čtyřdveřové, bez prostředního sloupku a s vysokou střechou... Srdce potěšila předválečná Tatra 87 s řízením vpravo ve stavu Concours d'Elegance, jako je ostatně většina exponátů sbírky. Navíc jsou všechna auta nejen provozuschopná, ale na vyjíždku připravená. Hodně jich má platnou SPZ a dokonce i dálniční známku. Pan Renaud se pravidelně účastnil se svými auty mezinárodních soutěží a mimo jiné i pravidelností na Mille Miglia nebo Alpenrallye.

...z počátků automobilismu

Pan Renaud nasbíral i pár aut z prapočátků automobilové výroby. Mezi nimi vyniká obrovský De Dion (1905) se zákaznickou karoserií a vzácný Renault Typ D, 1901, rovněž s motorem od de Diona. Malinkatý, jako hračka vypadající Bébé Peugeot stál vedle majestátního Bentleye. Panhard Levassor imponuje desetilitrovým

Bebé Peugeot z 1913 – má motor o 860 cm³, 6 PS a brzdy jen vzadu – 2x větší, 5x těžší a 40x silnější motor, to je vedlejší Bentley z r. 1930

Fraser Nash, s motorem AC byl v r. 1936 držitel rekordu 1000 mil za 22 h 43' – pozoruhodné je řízení rychlostí pomocí řetězů

Bugatti 50 S z roku 1931 s mocným kompresorem, který naháněl motor o 8 válcích a 5 l až na 175 km/h

Avions Voisin, 1927–1929, ještě „neodlehčený“ vůz s minimalistickou karoserií „Le Corbusieur“

Z 102 byl jeden z nejrychlejších a nejdražších vozů své doby (1954). Španělský Pegaso, rychlejší než Ferrari, dosahoval rychlosti 220–260 km/h

čtyřválcovým motorem a nechybí ani unikátní Martini. Automobilka konstruktérů Adolpha a Maxe de Martiniho byla 30 let neúspěšnější švýcarskou automobilkou. Vystavený vůz se vyráběl se silným motorem (90 PS) a už v roce 1903 vířil prach rychlostí 80 km/h. Dlouhá léta stavěli šoupátkové motory bez ventilů. Čtyři Martini vyhrály v roce 1929 na Klausenu třídu sportovních i třídu cestovních vozů do pěti litrů a slavily tak jedinečné čtyřnásobné vítězství.

Auta sbírky nejsou seřazena ani chronologicky, ani tematicky, což vnáší do prostoru trochu zmatek. Vysvětlení se mi dostalo jednoduché: „*My s auty často vyjíždíme, a tak se nám trochu promíchají.*“ Manželka pana Renauda měla umělecké vlohy, a tak sbírku obohatila o bezpočet originálních litografických plakátů ze závodnické historie minulých 100 let. Se značnou nadsázkou je komentoval kurátor slovy: „*Sbírka plakátů je možná cennější než všechna auta...*“

Manželé Renaudovi vložili svou sbírku do nadace pro Senectute, která ji spravuje ve prospěch invalidních seniorů.

Cartaillod leží poblíž Neuenburgu (Neuchâtel). Sbírkou lze navštívit jen na písemné požádání s předstihem. Vstupné činí 18 CHF včetně odborného a zábavného výkladu kurátora sbírky.

Jiří W. Pollak

Řadu velkých kabrioletů vede zleva kompresorový Mercedes (1927), Packard, Bentley etc. . .

Isotta Fraschini (stříbrná), model Valentino z r. 1927, poháněný nekonečně dlouhým 8válcovým motorem